

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Ustawodawczej

Data posiedzenia: 2 grudnia 2008 r.

Nr posiedzenia: 126

Posiedzeniu przewodniczył: senator Krzysztof Kwiatkowski – przewodniczący komisji.

- Porządek posiedzenia:**
1. Rozpatrzenie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 września 2008 r. (*sygn. akt SK 40/07*) dotyczącego ustawy – Kodeks postępowania cywilnego;
 2. Rozpatrzenie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 lipca 2008 r. (*sygn. akt K 38/07*) dotyczącego ustawy – Kodeks postępowania karnego;

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie komisji: Leon Kieres, Krzysztof Kwiatkowski, Bohdan Paszkowski, Grażyna Sztark, Marek Trzeciński,
 - przedstawiciele Biura Legislacyjnego w Kancelarii Senatu: Marek Jarentowski i Katarzyna Konieczko,
 - zaproszeni goście:
 - Kancelaria Prezesa Rady Ministrów:
 - radca szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Agnieszka Mordwińska.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 września 2008 r. (*sygn. akt SK 40/07*) dotyczący ustawy – Kodeks postępowania cywilnego omówił przedstawiciel Biura Legislacyjnego Marek Jarentowski. Wyjaśnił, że Trybunał orzekł o niezgodności art. 398⁶ § 2 i 3 w związku z art. 398⁴ § 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. — Kodeks postępowania cywilnego w zakresie, w jakim przewiduje odrzucenie — bez wezwania do usunięcia braków — skargi kasacyjnej niespełniającej wymagań określonych w art. 398⁴ § 1 pkt 3 powołanej ustawy — z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 2 Konstytucji.

Przedstawiciel Biura Legislacyjnego wskazał, iż mimo, że rząd wystąpił z inicjatywą ustawodawczą wykonującą przedmiotowy wyrok (*projekt z dnia 19 listopada 2008 r., druk sejmowy nr 1368*) celowe jest podjęcie w tej sprawie inicjatywy ustawodawczej przez komisję. Oba projekty różnią się bowiem istotnie. W projekcie senackim zmiana w § 2 art. 398⁶ polega na usunięciu z niego fragmentu brzmiącego: „skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 398⁴ § 1”, a zmiana w § 1 polega na przywołaniu w nim całego art. 398⁴, a nie tylko § 2 (jak wskazano w projekcie rządowym). Powyższe powoduje, że w sytuacji, gdy skarga kasacyjna zawiera braki określone także w § 1, sąd drugiej instancji będzie zobowiązany do wezwania skarżącego do usunięcia braków, zanim - gdy skarżący braków tych nie usunie - sąd skargę odrzuci.

Ponadto, zgodnie ze wskazaniem uzasadnienia wyroku, zmianami tymi w art. 398⁶ objęto cały § 1 z art. 398⁴, a nie tylko zaskarżony pkt 3, ponieważ pozostawienie innych punktów (1, 2 i 4) - gdyby nie zostały objęte zmianą - powodowałoby podobną niekonstytucyjność jak w przypadku zakwestionowanego pkt 3.

W celu wykonania wyroku proponuje się zatem by art. 398⁶ § 1 i 2 nadać następujące brzmienie:

„§ 1. Jeżeli skarga kasacyjna nie spełnia wymagań przewidzianych w art. 398⁴, przewodniczący w sądzie drugiej instancji wzywa skarżącego do usunięcia braków w terminie tygodniowym pod rygorem odrzucenia skargi.

§ 2. Sąd drugiej instancji odrzuca na posiedzeniu niejawnym skargę kasacyjną wniesioną po upływie

terminu, nieopłaconą oraz skargę, której braków nie usunięto w terminie lub z innych przyczyn niedopuszczalną”.

Przewodniczący komisji senator Krzysztof Kwiatkowski przedstawił wniosek o podjęcie inicjatywy ustawodawczej mającej na celu wykonanie przedmiotowego wyroku.

Komisja jednogłośnie przyjęła przedstawiony wniosek (4 głosy „za”).

Do reprezentowania komisji w dalszych pracach nad tym projektem ustawy został upoważniony senator Krzysztof Kwiatkowski.

Konkluzja: Komisja wnosi o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w tej sprawie.

Ad. 2 Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 lipca 2008 r. (*sygn. akt K 38/07*) dotyczący ustawy – Kodeks postępowania karnego omówiła przedstawicielka Biura Legislacyjnego Katarzyna Konieczko. Wyjaśniła, że Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności z Konstytucją art. 236 § 2 Kodeksu postępowania karnego. W myśl art. 236 § 1 k.p.k., na postanowienie dotyczące przeszukania i zatrzymania rzeczy oraz na inne czynności przysługuje zażalenie osobom, których prawa zostały naruszone. Z kolei zakwestionowany art. 236 § 2 k.p.k. stanowi, iż zażalenie na postanowienie, o którym mowa w § 1, oraz na postanowienie w przedmiocie dowodów rzeczowych, jak również na inne czynności prokuratora w toku postępowania przygotowawczego, rozpoznaje prokurator nadrzędny. Trybunał Konstytucyjny zdecydował się na odsunięcie w czasie terminu utraty mocy obowiązującej zakwestionowanego przepisu o 6 miesięcy od daty publikacji, czyli z dniem 11 stycznia 2009 r.

Przedstawicielka Biura Legislacyjnego wskazała, iż żaden z formalnie uprawnionych podmiotów nie wystąpił z inicjatywą ustawodawczą, której celem byłoby wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Niemniej na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości zaprezentowany został projekt ustawy o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks karny skarbowy, ustawy - Kodeks postępowania karnego, ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw, opatrzony datą 18 sierpnia 2008 r. (wersja zatwierdzona przez Komitet Rady Ministrów w dniu 28 sierpnia 2008 r.). W art. 3 pkt 4 tegoż projektu proponuje się dokonanie zabiegu polegającego na likwidacji podziału na paragrafy w obrębie art. 236 k.p.k. oraz nadanie tej jednostce redakcyjnej następującego brzmienia:

„Art. 236. Na postanowienie dotyczące przeszukania, zatrzymania rzeczy i w przedmiocie dowodów rzeczowych oraz na inne czynności przysługuje zażalenie osobom, których prawa zostały naruszone.”

W projekcie ustawy wykonującym przedmiotowy wyrok przygotowanej przez senackie biuro legislacyjne przyjęto podobną regulację, za sprawą której wszystkie rozstrzygnięcia oraz czynności przedsiębrane przez prokuratora w zakresie przeszukania i zatrzymania rzeczy będą mogły zostać skontrolowane przez sąd. Taki zaś jednolity standard ochrony uda się stworzyć dopiero wtedy, gdy w pracach legislacyjnych nie zostanie pominięty fakt istnienia normy art. 302 § 3 k.p.k. Art. 236 k.p.k. mógłby zatem uzyskać następujące brzmienie:

„Art. 236. Na postanowienie dotyczące przeszukania, zatrzymania rzeczy i w przedmiocie dowodów rzeczowych oraz na inne czynności przysługuje zażalenie osobom, których prawa zostały naruszone. Przepisu art. 302 § 3 nie stosuje się.”

Wobec ustalenia, iż Ministerstwo Sprawiedliwości wkrótce skieruje swój projekt do łaski marszałkowskiej oraz iż projekt ten uwzględnia jeszcze sugestie wypływające z nadsyłanych do resortu opinii, przewodniczący komisji Krzysztof Kwiatkowski zaproponował, aby komisja nie wnosiła o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w sprawie wykonania tego wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Komisja jednogłośnie (4 głosy „za”) przyjęła przedstawiony wniosek.

Konkluzja: Komisja nie będzie wnosić o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w tej sprawie.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingową.